

Studieplan for Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid (2024–2026)

Fakta om programmet

Studiepoeng:
60

Studiets varighet:
2 år

Undervisningsspråk:
Norsk

Stuedsted:
Halden (samlingsbasert) og praksisskoler etter nærmere avtale.

Innholdsfortegnelse

- [Informasjon om studiet](#)
- [Hva lærer du?](#)
- [Opptak](#)
- [Andre vilkår for gjennomføring av studiet](#)
- [Oppbygging og gjennomføring](#)
- [Jobb og videre studier](#)
- [Studieplanen er godkjent og revidert](#)
- [Studiemodell](#)

Informasjon om studiet

Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag (PPU-Y) skal kvalifisere og sertifisere for arbeid som lærer i fag- og yrkesopplæringen og på ungdomstrinnet (trinn 8-13). Utdanningen skal være profesjonsrettet, relevant og praksisnær slik at studentene opparbeider et godt grunnlag for utøvelse av yrkesfaglærerrollen. Gjennom studiet skal studentene utvikle kompetanse i å ta i bruk forskningsbasert kunnskap i sin profesjonsutvikling, slik at de opparbeider en kritisk og reflektert holdning til egen praksis og utdanningssystemet som helhet. Videre skal studentene utvikle kompetanse i å utføre endrings- og utviklingsarbeid i egen organisasjon. I Meld. St. 28 (2015-16) Fag - Fordypning - Forståelse - En fornyelse av Kunnskapsløftet står det at «kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritiske tenkning.»

Yrkesfaglæreryrket er mangfoldig og krevende, interessant og engasjerende og det stiller store krav til å legge til rette for yrkesrelevant opplæring. Yrkesfaglæreren har betydning for enkeltindivider i skole og arbeidsliv, samt samfunnet som helhet. Yrkesfaglærerrollen forutsetter derfor solid, bred og helhetlig kompetanse. Yrkesfaglæreren skal legge til rette for et godt samarbeid mellom skole og bedrift/offentlig virksomhet. Det som kjennetegner yrkesfaglæreren er det doble praksisfelt der praktisk yrkesforankring kombineres med teoretisk kunnskap, yrkesdidaktikk og praktisk-pedagogisk arbeid.

Hva lærer du?

Grad/tittel ved bestått studium

Studiet er en profesjonsutdanning med et omfang på 60 studiepoeng og tilbys som påbygging etter avsluttet utdanning i yrkesfag. Bestått studium gir tittelen yrkesfaglærer.

Studiets læringsutbytte

Kunnskap

Kandidaten:

- har kunnskap om gjeldende lovverk og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- har bred kunnskap om yrkesfag, yrkespedagogikk og yrkesdidaktikk, arbeidsmetoder/verktøy og prosesser som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen

- kan se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- har kunnskap om skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og det helhetlige opplæringsløpet fra ungdomstrinnet til endt fag- eller yrkesopplæring (8.-13. trinn)
- har bred kunnskap om ungdomskultur og ungdoms utvikling, livsmestring og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster, herunder kjennskap til samiske forhold og urbefolkning
- har kunnskap om forhold knyttet til minoriteter og kjønnsbalanse i arbeidslivet og yrkesopplæringen
- har kunnskap om ungdom i vanskelige livssituasjoner, herunder vold og seksuelle overgrep, deres rettigheter og læreres handlingsplikt
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen innenfor både det yrkespedagogiske og det yrkesfaglige området, og kan oppdatere sin kompetanse innenfor fagområdet.

Ferdigheter

Kandidaten:

- kan anvende sine yrkesfaglige, yrkespedagogiske, yrkesdidaktiske og teknologiske kompetanse i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet preget av mangfold og elevmedvirkning
- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere relevant fag- og yrkesopplæring preget av bærekraft og tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatens behov
- kan identifisere og arbeide systematisk med grunnleggende ferdigheter, herunder yrkesdidaktisk bruk av digitale verktøy
- kan vurdere og dokumentere elevs læring og utvikling, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elevene/lærlingene/lærekandidatene kan reflektere over egen læring

- kan orientere seg i faglitteraturen og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teorier knyttet til ungdomstrinnet og fag- og yrkesopplæring (8.-13.trinn)
- behersker relevante arbeidsprosesser, verktøy, teknikker og uttrykksformer, og kan reflektere over egen jobb som yrkesfaglærer/yrkesutøver og justere egen praksis etter veiledning
- kan bruke og henvise til relevante forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesfaglig og pedagogisk utviklingsarbeid
- kan på bakgrunn av faglige vurderinger samarbeide med aktuelle tverrfaglige og tverretatlige samarbeidspartnere til elevenes/lærlingenes/lærekandidatens beste

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan planlegge, begrunne, lede, gjennomføre, vurdere og dokumentere yrkesrelevant opplæring, preget av elevmedvirkning og tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatens kompetanse og yrkesvalg
- kan gi opplæring og veiledning i både bredde og dybde med tanke på elevenes utdanningsvalg
- kan via faglig innsikt, engasjement og elevmedvirkning motivere for elevenes/lærlingenes/lærekandidatens læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet, samt vurdere deres læring og yrkeskompetanse
- kan analysere egne behov for kompetanseheving og ha endrings- og utviklingskompetanse for å møte framtidens behov i skole, arbeids- og samfunnsliv
- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen i et bærekraftperspektiv
- kan bygge gode relasjoner til elever/lærlinger/lærekandidater og skape og legge til rette for konstruktive og inkluderende læringsmiljø

- kan bygge gode relasjoner og samarbeide med foresatte og andre aktuelle samarbeidspartnere

Opptak

Minstekrav for opptak er ett av følgende:

1) Fag-/svennebrev eller annen treårig yrkesutdanning på videregående nivå, og generell studiekompetanse, og minimum 2 års yrkesteoretisk utdanning på høyere nivå eller godkjent fagskole, og minimum 4 års relevant arbeidserfaring.

eller

2) Bachelor eller tilsvarende utdanning på minimum 180 studiepoeng, og minimum to års relevant arbeidserfaring.

Andre vilkår for gjennomføring av studiet

Politiattest

I henhold til forskrift om opptak til høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31.01.2007, kap. 6 [Politiattest ved opptak til høyere utdanning](#), skal alle studenter i praktisk-pedagogisk utdanning levere politiattest.

Tuberkulinkontroll

Personer som i løpet av de siste tre årene har oppholdt seg i minst tre måneder i land med høy forekomst av tuberkulose, har plikt til å gjennomgå tuberkuloseundersøkelse, jf. [forskrift om tuberkulosekontroll](#) kap. 3.

Rammeplan

Rammer for studiet er gitt i [forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning](#), fastsatt av Kunnskapsdepartementet 18. mars 2013.

I tillegg er det vedtatt [nasjonale retningslinjer for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag](#) (UHR, 22. mars 2018).

Studiet reguleres også av:

- forskrift om eksamen, studierett og grader ved Høgskolen i Østfold
- [forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#). Les mer om skikkethetsvurdering under pkt. Vurdering i studieplanen og på [høgskolens nettsider om skikkethet](#).

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Utdanningen består av to tverrfaglig emner:

Ledelse av læreprosesser (30 studiepoeng), 1. og 2. semester

Emnet handler om ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv.

Skolen i samfunnet (30 studiepoeng), 3. og 4. semester

Emnet handler om ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et organisasjons- og samfunnsperspektiv.

Begge emnene består av yrkespedagogikk, yrkesdidaktikk og pedagogisk praksis. Praksis er i tillegg definert i egne emnebeskrivelser (0 studiepoeng).

Praksis:

Praksisopplæringen består av 50 dager i videregående opplæring i et yrkesfaglig utdanningsprogram og 10 dager i ungdomsskole. Se omtale av praksis lenger bak.

Innholdet i praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag handler om:

- Ledelse av læringsprosesser i skole og bedrift/offentlig virksomhet
- Yrkespedagogikk og yrkesdidaktikk
- Samhandling og kommunikasjon
- Livsmestring og helse
- Utvikling og analyse av yrkeskompetanse innen eget utdanningsprogram
- Endring og utvikling

- Skolens rolle i samfunnet
- Yrkesopplæring i tråd med samfunnsmandatet og samfunnets behov for yrkeskompetanse i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- Yrkesetikk
- Mangfold i skolen og yrkesopplæringen
- Yrkesfaglig bredde og dybde
- HMS i yrkesutøvelsen og yrkesopplæringen

Høgskolen i Østfold tilbyr praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag innen alle yrkesfaglige programområder i videregående opplæring.

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Studiet er samlingsbasert med tre samlinger à fire dager pr. semester.

Praksisopplæringen, totalt 60 dager, kommer i tillegg.

Undervisnings- og læringsformer

Studentenes praksiserfaringer står sentralt i studiet og danner grunnlag for læreprosesser individuelt og i samarbeid med medstudenter. Innhold og arbeidsmetoder krever at studentene er aktive deltakere på samlinger og at de bidrar med refleksjoner og erfaringer i det læringsfellesskapet studentgruppen utgjør. Innhold og arbeidsmåter i studiet krever tilstedeværelse og deltakelse, derfor er det obligatorisk oppmøte på samlingene.

Studentene vil også samarbeide i basisgrupper og digitalt mellom samlingene. Arbeidsomfang/forventet studieinnsats for studenten er minimum 1500 timer totalt i studiet. Dette inkluderer undervisning, selvstudier og samarbeid mellom samlinger, praksis, eksamensforberedelse og vurdering.

Innholdet i studiet tar utgangspunkt i yrkesfaglærerens arbeidsoppgaver i samarbeid med elever, kollegaer og lokalsamfunnet. Deler av litteraturen er valgfri med utgangspunkt i studentens yrkeskompetanse.

Læringsformene vil basere seg på variasjon i arbeidsmåter og med stor grad av medvirkning og deltakelse fra studentenes side. Arbeid med digitale kilder og bruk av digitale verktøy vil

også bli vektlagt. Læringsarbeidet har bl.a. fokus på relasjonsbygging i klasserommet/verkstedet/bedrift/virksomhet og til foresatte og andre samarbeidsparter.

Tilbakemelding underveis

Vurderingsformene er lagt opp slik at studentene gis formativ vurdering underveis i hvert emne. Studentene får veiledning og tilbakemelding underveis i studiet i forbindelse med arbeidskrav og praksis. Studenten skal se sammenhenger mellom praksis og teori, oppleve varierte vurderingsformer og få veiledning og støtte i sin egen læring. Tilbakemelding kan gis både skriftlig og muntlig.

Skikkethetsvurdering

Høgskolen i Østfold har ansvar for å vurdere om den enkelte student er skikket for læreryrket. Skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer. Løpende skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet, men med fokus etter hvert semester. Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Studieleidelsen skal varsles så raskt som mulig dersom det er tvil om en students skikkethet, slik at eventuelle tiltak raskt kan iverksettes.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt kriterier og prosedyrer for skikkethetsvurdering (jf. forskrift om skikkethet i høyere utdanning). Vitnemål for fullført lærerutdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for læreryrket. Les mer om [skikkethet](#).

Arbeidskrav og eksamen

Vurderingsordningene er tilpasset læringsutbyttet i studiet. Alle arbeidskrav i emnene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen. I tillegg må praksis være bestått, se den enkelte emnebeskrivelse.

Hvert studiepoenggivende emne avsluttes med eksamen. I løpet av studiet møter studenten både individuell eksamen og gruppeeksamen, muntlig og skriftlige vurderingsordninger.

Arbeidskrav vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Eksamen vurderes med karakterregel A-F.

Praksisperiodene vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurderingene bygger på

- de krav til akademisk standard som gjelder på universitets- og høgskolenivå
- de generelle mål som er gitt i rammeplan for utdanningen
- læringsutbyttene i studieplanen og emnebeskrivelser

Se emnebeskrivelsene for detaljer om vurdering.

Plagiatkontroll

Alle skriftlige arbeidskrav og eksamensbesvarelser kan bli gjenstand for plagiatkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent. Helt eller delvis identiske besvarelser er å anse som forsøk på fusk. Se for øvrig forskrift om eksamen, studierett og grader ved Høgskolen i Østfold.

Vitnemål

På vitnemålet vil det fremgå karakter for de to emnene *LPY10017 Ledelse av læreprosesser* og *LPY20017 Skolen i samfunnet*, samt karakter for praksisperiodene. I tillegg vil det fremgå hvilket yrkesfaglige program studenten har hatt pedagogisk praksis innenfor.

Praksis

Studenten skal ha totalt 60 dagers veiledet praksisopplæring, jf. rammeplan for studiet. Praksisopplæringen er organisert i to perioder på 25 dager hver i 1. og 4. semester. I tillegg kommer en praksisperiode som gjennomføres på ungdomstrinnet, fortrinnsvis i 9.-10. trinn. Denne perioden er på 10 dager totalt, og gjennomføres normalt i to bolker på 5 dager hver i 2. og 3. semester. Normal praksisprogresjon kan fremstilles slik:

1. semester: 25 dager
2. semester: 5 dager
3. semester: 5 dager
4. semester: 25 dager

Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert, og inngå som en integrert del av begge emnegruppene og fordeles over begge studieårene. Det skal være progresjon i

praksisopplæringen som inngår i begge emnene.

Praksisopplæringen omfatter de aktiviteter som inngår i en lærers arbeidsplanfestede tid, 100 %.

Praksisopplæringen betraktes som en likeverdig læringsarena på linje med undervisning ved studiestedet. Dette innebærer at problemstillinger som tas opp i undervisningen på studiestedet prøves ut og videreutvikles i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis danne grunnlag for diskusjoner og læringsarbeid på samlingene ved studiestedet. Det skal være progresjon i praksisopplæringen.

Praksisopplæringen skal bidra til å sikre at studentene oppnår relevant og god kompetanse i profesjonsfaget. Studentene skal prøve ut og bearbeide egne relevante erfaringer og refleksjoner i forhold til læringsutbyttet for studiet.

Pedagogisk praksis og ungdomsskolepraksis i studiet er organisert i tre formelle perioder. Hver periode vurderes etter vurderingsuttrykk bestått/ikke bestått.

All praksis må være gjennomført og bestått før studenten får fremstille seg til eksamen i tilhørende emne. Hvis en student ikke består en praksisperiode gis det mulighet for å ta praksisperioden en gang til, jf. gjeldende forskrift om eksamen, studierett og grader ved Høgskolen i Østfold.

Studenter som er ansatt i undervisningsstilling i sitt programområde, kan søke om å få gjennomføre første praksisperiode på egen arbeidsplass. Praksisperiode 2 skal gjennomføres på en annen videregående skole.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisningen på studiet er forskningsbasert og dreier seg om nyere og aktuell forskning i læringsarbeid og undervisning. Studentene kan inviteres til medvirkning i fagpersonalets forskning.

Et FoU-arbeid gjennomføres i løpet av studiet. Studentene skal i 4. semester gjennomføre et tverrfaglig utviklingsprosjekt, som har et omfang på tilsvarende 10 studiepoeng.

Internasjonalisering

Studiet er en nasjonal lærerutdanning som primært skal forberede for arbeid i det norske skoleverket. Studiet omfatter også diskusjoner av skolesystemer i andre land, perspektiver på internasjonal yrkesutdanning og arbeidsmarked. Vi forbereder studenten på møte med det flerkulturelle klasserommet og yrkesfagelevenes fremtidige arbeidsplass.

Det vil være mulig å gjennomføre relevant pedagogisk praksis ved skoler i utlandet. Et slikt tilbud må behandles etter søknad og må få godkjenning fra studiets ledelse. Kontakt programansvarlig for mer informasjon.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiet og emnene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet.

- Høgskolen gjennomfører periodisk programevaluering.
- Studieprogrammet evalueres hvert semester, studentene svarer skriftlig på et evalueringsskjema fra programansvarlig. Evalueringen omfatter undervisning og praksis.
- Tillitsvalgt student har en muntlig evaluering med samlet studentgruppe, og referat skrives og leveres programansvarlig (hvert semester).
- Programansvarlig skriver en rapport basert på evalueringen fra studentene, rapporten sendes undervisningsleder.
- Rapport fra programansvarlig presenteres for studentgruppen med påfølgende samtale om hvilke tiltak som eventuelt kan iverksettes.

Litteratur

Litteraturlister som er publisert for emner frem i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

Jobb og videre studier

Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag kvalifiserer for lærerarbeid på skoleverkets 8.-13. trinn. Avhengig av din fag- og yrkesbakgrunn vil PPU for yrkesfag kvalifisere deg til å jobbe som lærer på ungdomstrinnet eller i yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring. Noen vil også kunne undervise på høyere nivå slik som for eksempel fagskoler.

Du vil også kunne jobbe med ledelse av opplæringsaktiviteter tilknyttet videregående opplæring i skoler, bedrift/virksomhet og i tilknytning til voksenopplæring.

Studenter som ønsker å bygge på med videre studier kan søke opptak til [Masterstudium i yrkespedagogikk ved OsloMet](#) eller [Master i fag- og yrkesdidaktikk ved NTNU](#).

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Irina Engeness, 13.04.2022.

Studieplanen er revidert

Instituttleder Espen Langbråten Wilberg, februar 2024.

Studieplanen gjelder for

Studieplanen for Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13 gjelder for perioden 2024-2026.

Høgskolen i Østfold tilbyr også:

[Praktisk-pedagogisk utdanning \(PPU\), heltid](#)

[Praktisk-pedagogisk utdanning \(PPU\), deltid](#)

Disse studieprogrammene er rettet mot allmenne fag og følger egen rammeplan.

Studieprogramansvarlig

Fakultet for lærerutdanninger og språk.
Instituttleder Espen Langbråten Wilberg

Studiemodell

Høst 2024

Obligatoriske emner

LPY10017 / Del 1 av 2

Ledelse av læreprosesser

Undervisningspraksis, 60 dager

LPY1P18

Praksisperiode 1

0 stp

Vår 2025

Obligatoriske emner

LPY10017 / Del 2 av 2

Ledelse av læreprosesser

30 stp

Undervisningspraksis, 60 dager

LPYUP18 / Del 1 av 2

Praksis i ungdomsskolen

Høst 2025

Obligatoriske emner

LPY20017 / Del 1 av 2

Skolen i samfunnet

Undervisningspraksis, 60 dager

LPYUP18 / Del 2 av 2

Praksis i ungdomsskolen

0 stp

Vår 2026

Obligatoriske emner

LPY20017 / Del 2 av 2

Skolen i samfunnet

30 stp

Undervisningspraksis, 60 dager

LPY2P18

Praksisperiode 2

0 stp

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 29. juni 2024 00:22:12

Emner som ikke er tatt med

Emnesiden finne ikke

- LPY20017 2025h
- LPY2P18 2026v

LPY10017 Ledelse av læreprosesser (Høst 2024–Vår 2025)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
30

Ansvarlig avdeling:
Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted:
Halden, samlingsbasert

Emneansvarlig:
Martta Brännström

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
1 år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Absolutte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Vilkår for ny/utsatt eksamen](#)
- [Evaluering av emnet](#)

- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen

Undervisningssemester

1. og 2. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om ledelse av relevante læreprosesser i yrkesopplæring og tilpasset den enkelte elevs kompetanse og yrkesinteresse
- har kunnskap om gjeldende lovverk og styringsdokumenter som er relevante for yrkesfaglæreren
- har kunnskap om, kan ta i bruk og kritisk vurdere, ulike informasjonskilder, nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid for å videreutvikle sin profesjon
- har bred kunnskap om yrkesfag, yrkespedagogikk, yrkesdidaktikk og yrkesetikk samt arbeidsmetoder/verktøy og prosesser som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- har bred kunnskap om ungdomskultur og ungdoms utvikling og læring

- har kunnskap om medborgerskap
- har kunnskap om entreprenørielle læringsformer i klasserom/verksted/bedrift
- har kunnskap om ungdom med ulike behov/yrkesplaner og deres rettigheter og plikter i yrkesopplæringen
- har bred kunnskap om mangfold av elever/lærlinger/lærekandidater i klasserommet/verkstedet/bedriften og arbeid med tilrettelegging knyttet til minoriteter, kjønnsbalanse og flerkulturell bakgrunn
- har kunnskap om digitale og teknologirike læringsarenaer

Ferdigheter

Studenten:

- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere relevant fag- og yrkesopplæring preget av bærekraft og tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatenes ulike behov sett i et mangfoldsperspektiv
- kan anvende sine yrkesfaglige, yrkespedagogiske, yrkesdidaktiske og teknologiske kompetanse i klasserom/verksted/bedrift preget av mangfold
- kan veilede yrkesfagelever i deres læreprosess og ivareta deres ulike kompetanse, yrkesinteresse og framtidige yrkesplaner
- kan identifisere og arbeide systematisk med grunnleggende ferdigheter som en integrert del av yrkeskompetansen, herunder yrkesdidaktisk bruk av digitale verktøy i undervisningen og vurderingen
- kan lede læreprosesser som fremmer praktisk, differensiert og tilpasset opplæring på mangfoldige, teknologirike og flerkulturelle læringsarenaer

- kan orientere seg i faglitteraturen og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teori knyttet til ungdomstrinnet og fag- og yrkesopplæring (8.-13.trinn)
- behersker relevante arbeidsprosesser, verktøy, teknikker og uttrykksformer, og kan reflektere over egen yrkesutøvelse og lærerprofesjonen og videreutvikle egen praksis gjennom egenvurdering og veiledning
- kan kartlegge læreforutsetninger og legge til rette for å gjennomføre tilpasset opplæring for yrkesfagelever med ulike utdanningsplaner
- kan legge til rette for og bidra til utvikling av trygge elever/lærlinger/lærekandidater og kollegaer, og et godt læringsmiljø preget av inkludering, respekt og demokrati
- kan bidra til utvikling av et godt arbeidsmiljø, og bygge og vedlikeholde nettverk, samarbeide med kollegaer og andre i skole og bedrift/offentlig virksomhet
- kan bruke og begrunne ulike metoder i tilpasset og yrkesrelevant opplæring preget av elevmedvirkning og bærekraft
- kan anvende og kritisk vurdere ulike digitale plattformer og verktøy i læringsarbeidet
- kan legge til rette for medborgerskap i opplæringen

Generell kompetanse

Studenten:

- kan gjennom engasjement og faglig innsikt, planlegge, begrunne, lede, gjennomføre, vurdere og dokumentere yrkesrelevant opplæring, preget av elevmedvirkning, bærekraft og tilpasset elevenes/lærlingenes kompetanse og yrkesvalg
- kan anvende opplæringslovens formålsparagraf i arbeidet som yrkesfaglærer
- kan vurdere elevenes/lærlingers/lærekandidaters læring og yrkeskompetanse

- viser innsikt og evne til kritisk analyse, utforming og iverksettelse av læreplaner
- kan bruke sentralt fagstoff på norsk både skriftlig, muntlig og gjennom andre dokumentasjonsformer, samt ulike elevaktiverende undervisningsmetoder
- kan reflektere over egen læreprosess

Innhold

Emnet inneholder følgende hovedelementer:

- yrkesdidaktikk
- yrkespedagogikk
- praksis

Emnets innhold konsentreres om ledelse av læreprosesser på ulike læringsarenaer med fokus på yrkespedagogiske, yrkesdidaktiske, yrkesfaglige og yrkesetiske kompetansekrav i det daglige arbeidet med elever/lærlinger/lærekandidater i henhold til kompetansebegrepet i fagfornyelsen (Meld. St. 28 s. 28). Opplæringen skal omfatte kjerneoppgaver som kartlegging, planlegging, tilrettelegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av læreprosesser som er tilpasset den enkelte elev/lærling/lærekandidat og klasse/gruppe.

Studentene får tilbakemeldinger underveis i studiet knyttet til læringsutbyttebeskrivelsene i emnebeskrivelsen for ledelse av læreprosesser og kan gis muntlig eller skriftlig, i samlet studentgruppe, i basisgrupper/yrkesfaggrupper eller individuelt.

Undervisnings- og læringsformer

- Emnet undervises ved tre samlinger à fire dager på studiestedet pr. semester, totalt seks samlinger i løpet av emnet.
- Pedagogisk praksis i ungdomsskole og videregående skole kommer i tillegg til dette.
- Undervisningen i samlingene foregår primært på campus, men det vil også være nettbasert aktivitet etter nærmere informasjon.
- Undervisningsformer vil være forelesning, basisgruppearbeid, innleveringer, diskusjoner og presentasjoner.

- I tillegg hospiterer studentene i bedrift som utdanningsprogrammet rekrutterer til for å gi innsikt i utdanningsprogrammets bredde.
- I andre semester tar studentene over undervisningen i klasser på eget utdanningsprogram ved en samarbeidsskole. Dette skjer under veiledning av fagansatte ved HiØ.

Mellom samlingene forventes det at studentene arbeider med oppgaver i basisgrupper og mottar veiledning med fagansatt på HiØ via digitale kommunikasjonsplattformer.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats for studenten er ca. 500 timer i dette emnet. Studieinnsats for praksisemner kommer i tillegg, se egne praksisemner.

Praksis

Studentene skal i løpet av 1. studieår gjennomføre 25 dager pedagogisk praksis i videregående opplæring knyttet til studentens utdanningsprogram og fem dager praksis i ungdomsskole. Se egne emnebeskrivelser for *Praksisperiode 1* og *Praksis i ungdomsskolen*.

Praksisperiode 1 må være bestått for å kunne avlegge eksamen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- **Obligatorisk frammøte i samlinger:** Emnet baseres på frammøte, det kreves minst 80 % tilstedeværelse.
- Hospitering i bedrift/virksomhet, to dager fordelt på to ulike yrker innen eget utdanningsprogram. Logg skrives fra begge hospiteringene.
- Gjennomføre og levere MOOC - innføring i profesjonsfaglig digital kompetanse.
- **Dokumentasjon fra Praksisperiode 1:** Studenten skriver en tekst med utgangspunkt i en undervisningsplan og undervisning som er gjennomført i klasserom/verksted. Planen skal begrunnes med relevant teori og være dokumentert med relevante elevarbeider. Studentens læringsarbeid skal komme tydelig til syne i teksten. Arbeidskravet skal ha et omfang på ca. 2000 ord og leveres i starten av 2. semester etter nærmere retningslinjer.
- Obligatoriske oppgaver skal leveres og godkjennes

Eksamen

Muntlig eksamen i gruppe:

Basisgruppene planlegger og gjennomfører en digital framføring på ca. 20 minutter. Framføringen tar utgangspunkt i et felles tema for yrkene representert av studentene i basisgruppen. Det skal vises en skisse av hvordan gruppen vil planlegge, tilpasse og gjennomføre undervisningen for elever med ulike utdanningsplaner og interesser innenfor utdanningsprogrammet. Studentene begrunner opplegget ved hjelp av relevant yrkesdidaktisk og yrkespedagogisk teori, og det er et krav om at alle studentene deltar aktivt i presentasjonen og eksaminasjonen.

Krav om aktiv deltakelse i eksamensforberedelsen i eksamensgruppene.

Det gis en samlet tilbakemelding på framføringene. Eksamenskandidatene får individuell karakter.

Karakterregel: A - F.

Sensorordning

To interne sensorer.

Vilkår for ny/utsatt eksamen

Ved ikke bestått eksamen eller manglende oppmøte må studenten fremstille seg for ny/utsatt eksamen ved neste ordinære gjennomføring. Dersom dette kun gjelder enkeltmedlemmer i gruppa, må studenten da være med i en ny gruppe. Studenten har selv ansvar for å melde seg opp til ny/utsatt eksamen.

Evaluering av emnet

- Studieprogrammet evalueres hvert semester, studentene svarer skriftlig på et evalueringsskjema fra programansvarlig. Evalueringen omfatter undervisning og praksis.

- Tillitsvalgt student har en muntlig evaluering med samlet studentgruppe, og referat skrives og leveres programansvarlig (hvert semester).
- Programansvarlig skriver en rapport basert på evalueringen fra studentene, rapporten sendes studieleder.
- Rapport fra programansvarlig presenteres for studentgruppen med påfølgende samtale om hvilke tiltak som eventuelt kan iverksettes.

Litteratur

Gjeldende [litteraturliste for 2024 Høst](#) finner du i Leganto

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 29. juni 2024 00:20:08

LPY1P18 Praksisperiode 1 (Høst 2024)

Fakta om emnet

Studiepoeng:
0

Ansvarlig avdeling:
**Fakultet for lærerutdanninger og
språk**

Stuedsted:
Praksis ved videregående skole.

Undervisningsspråk:
Norsk

Varighet:
½ år

Innholdsfortegnelse

- [Emnet er tilknyttet følgende studieprogram](#)
- [Absolutte forkunnskaper](#)
- [Undervisningssemester](#)
- [Studentens læringsutbytte etter bestått emne](#)
- [Innhold](#)
- [Undervisnings- og læringsformer](#)
- [Arbeidsomfang](#)
- [Praksis](#)
- [Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen](#)
- [Eksamen](#)
- [Sensorordning](#)
- [Vilkår for ny/utsatt eksamen](#)
- [Evaluering av emnet](#)
- [Litteratur](#)

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om anvendelse av pedagogikk og yrkesdidaktikk i ledelse av læreprosesser i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet
- har kunnskap om yrkesdifferensiering og yrkesrelevans i opplæringen i program- og fellesfag
- har kunnskap om yrkesrelevant opplæring i forhold til dagens og framtidens krav, i eget og andre yrker, innen eget utdanningsprogram
- kjenner til og kan gjennomføre opplæring i digitale og teknologirike læringsarenaer
- har kunnskap om HMS knyttet til yrkesutøvelsen i skole og bedrift/virksomhet

Ferdigheter

Studenten:

- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere yrkesrelevant og samfunnstjenlig fag- og yrkesopplæring i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet, tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatens behov
- kan lese, analysere og anvende læreplaner
- kan vurdere, dokumentere og bidra til elevers/lærlingers/lærekandidaters læring og utvikling og gi læringsfokuserte tilbakemeldinger
- kan reflektere over egen læring og utvikling med utgangspunkt i bransjenes og samfunnets kompetansebehov
- kan bruke ulike digitale verktøy i eget arbeid og i elevenes/lærlingenes/lærekandidatenes læringsarbeid i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet
- kan reflektere over og viser vilje og evne til å endre og utvikle egen praksis som følge av veiledning
- kan kommunisere og samarbeide på en respektfull og trygg måte med elever/lærlinger/lærekandidater i klasserom og verksted
- kan vise hvordan du kan samarbeide med fellesfaglærere for å legge til rette for yrkesrettet og interessedifferensiert opplæring i alle fag.

Generell kompetanse

Studenten:

- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, vurdere og dokumentere samfunnstjenlig og yrkesrelevant opplæring i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet, preget av demokratisk ledelse, elevmedvirkning og tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatenes kompetanse og yrkesvalg

- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- kan reflektere over egen undervisning
- kan vise forståelse for og anvende grunnleggende etiske verdier i yrkesopplæringen i skole/bedrift/virksomhet

Innhold

Praksisperiode en er nært knyttet opp til emnet *LPY10017 Ledelse av læreprosesser*, med fokus på planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i klasserom, verksted og bedrift/virksomhet.

Undervisnings- og læringsformer

Ordinær praksis

- Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere.
- Studenter som er i arbeid ved siden av studiet må påregne å ta permisjon fra eget arbeid under praksisperioden.
- Studenten skal ha minimum 12 undervisningstimer (praksistimer) i uken.
- Studentene kan organiseres i par eller i grupper på tre. Det må da sikres et individuelt timetall på minimum 4 undervisningstimer pr. uke.
- Praksislæreren skal være til stede i klassen når studenten underviser og gjøre observasjoner til bruk i veiledningstimene og vurdering. Etter avtale mellom student og praksislærer kan noen av praksistimene gjennomføres uten praksislærerens tilstedeværelse i praksisperiodens siste halvdel.
- Ved starten av praksis inngås en avtale mellom student og praksislærer om når og hvordan veiledning vil finne sted. Dette er praksislærers ansvar.

Veiledningstimer

- I tillegg til de 8-12 timene undervisning pr. uke skal student og praksislærer ha ca. 3 timer veiledning hver uke. Ved par og grupper økes veiledningstiden til 4-5 timer.
- Disse veiledningstimene skal fordeles jevnt utover i praksisperioden, slik at studenten får kontinuerlig veiledning. Veiledningstiden skal blant annet brukes til kritisk refleksjon av undervisning, midtveisevaluering og siste evaluerende samtale. Midtveisevaluering skal gi en fremovermelding med tanke på videre utvikling av lærerkompetanse.
- Dersom det er tvil om studentens skikkethet, må høgskolen varsles slik at eventuelle tiltak kan iverksettes.

Forberedelse:

Avtale mellom hovedkontakt, praksislæreren og studenten inngås ved oppstart av praksisperioden, og inneholder

- studentens undervisningsoppgaver, timeplan/undervisning for den konkrete praksisperiode
- overordnede timeplaner/undervisningsplaner for aktuelle klasser, slik at studenten er kjent med at det kan skje endringer i deres tidsplaner underveis i praksisperioden
- tidspunkt for ukentlig veiledning
- tidspunkt for midtveisevaluering

Det er student og praksislærers felles ansvar for å inngå en slik avtale ved oppstart av praksis.

Egenpraksis:

Noen av studentene er ansatt ved en skole. Disse studentene kan søke om å gjennomføre en av praksisperiodene på egen arbeidsplass i eget programområde. Den andre perioden må tas ved en skole som studenten ikke har tilknytning til.

Omfanget av egenpraksis skal være tilsvarende det som gjelder for ordinær praksisopplæring, men forutsetter at studenten arbeider på selvstendig basis. Veilederen bruker da mest tid på å gi veiledning på undervisningsplanen, etterarbeidet og studentens undervisning. Det blir da en begrensning i hvor mange timer veileder kan være med i studentens undervisning. Tid til veiledning settes til 2-3 timer per uke. I tillegg avsettes tid til vurderings- og rapporteringsarbeid. Studenter med egenpraksis kan organiseres i par, hvor de vekselvis deltar i og gir tilbakemelding på hverandres undervisning.

Arbeidsomfang

Perioden består av veiledet pedagogisk praksis i 25 dager. Studenten skal undervise i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet i 8-12 timer pr. uke. I tillegg skal det settes av tid til før- underveis- og etterveiledning, 2-3 timer i uken. Studenten følger veileder og skal samlet ha en arbeidsuke lik en yrkesfaglærer i 100 % stilling. Det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter. Eksempler på dette er planlegging, møter, samarbeid med kollegaer, foresatte, elevtjeneste, eksterne samarbeidspartnere og bedrifter og virksomheter.

Praksis

Praksisen gjennomføres i 1. semester i videregående opplæring på studentenes yrkesfaglige programområde og fordeles på de ulike trinnene i programområdet.

- Praksisveileder har ansvar for veiledning og vurdering av studenten i praksisen.
- Fagansatt fra HiØ har ansvar for oppfølging av studenten gjennom praksisopplæringen.
- Studenter som er ansatt i undervisningsstilling i sitt programområde i videregående opplæring kan søke om å få gjennomføre 1. praksisperiode på egen arbeidsplass under veiledning av godkjent veileder.
- Praksisen kan organiseres individuelt, i par eller i grupper på tre. Det må imidlertid sikres et individuelt timetall på minimum 4 timer pr. uke.
- Fravær i praksis tas igjen etter avtale med praksisveileder.

Praksisskolen er, i samarbeid med HiØ, ansvarlig for at praksisopplæringen skjer i samsvar med Emneplan for praksisperiode 1 og retningslinjer for praksis. Fagansatte organiseres med ansvar for bestemte studenter for hver periode som de holder kontakt med i praksisopplæringen. De gjør avtaler med studenten om tid for å komme og være med i klasserommet, samt ha en trepartsamtale med studenten og praksisveileder etter undervisningen. Praksisskolene har ansvar for å vurdere studenten i praksisopplæringen og skal skrive rapport fra perioden som sendes til HiØ sammen med lønnskjema.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Ingen. Se pkt. *Eksamen*.

Eksamen

Praksisperiode 1 vurderes til bestått/ikke bestått.

For å få bestått praksis blir studenten vurdert i forhold til oppnådd læringsutbytte og forutsetter at studenten har vært tilstede i praksisperioden i henhold til pkt. arbeidsomfang.

Praksisperiode 1 må være bestått før studenten kan fremstille seg til eksamen i emnet *LPY10017 Ledelse av læreprosesser*.

Sensorordning

Praksisskolene (praksislærer og hovedkontakt) er ansvarlig for vurderingen i praksisperioden. Rapport med vurdering fra praksisveileder sendes HiØ senest to uker etter avsluttet praksis.

Vilkår for ny/utsatt eksamen

Det er bare adgang til å ta praksisperioden om igjen én gang ved ikke bestått praksisperiode. Får kandidaten vurdert samme praksisperiode til «Ikke bestått» to ganger, må studiet normalt avbrytes.

Evaluering av emnet

Studieprogrammet evalueres hvert semester, studentene svarer skriftlig på et evalueringsskjema fra programansvarlig. Evalueringen omfatter undervisning og praksis.

Litteratur

Se emnebeskrivelse for *LPY10017 Ledelse av læreprosesser*.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 29. juni 2024 00:20:08

